

RIIGIKANTSELEI

Kaur Kajak, Rahandusministeerium

Sigrid Soomlais, Regionaal- ja Põllumajandusministeerium

Meelis Riimaa, Rahandusministeeriumi

Infotehnoloogiakeskus

Meie: 04.06.2024

nr 3-16/24-00914-1

Riigikantselei seisukoht omavalitsuste portaali (OVP) tuleviku asjus

Alates 2014. aastast tegutsevad valitsusasutuste veebilehed valitsusportaali platvormil (edaspidi VP). Kõik VP-l paiknevad veebid lähtuvad sarnastest visuaali ja ülesehituse põhimõtetest, mis tagab, et riiklikud veebilehed on ühtviisi hõlpsad kasutada nii nende külastajale kui ka veebilehe sisutoimetajale. VP sisulist haldust ning juhtimist koordineerib asutuste üleselt Riigikantselei.

2021. aasta uuendustega oli üheks kolmest peamisest eesmärgist VP tehniline valdkond. Tehnilise haldusega seotud eesmärkide püstitamisel on Riigikantselei pidanud oluliseks VP tarkvaralahenduse jätkusuutlikkuse tagamist (pärandvara tekke vältimine), mis järgiks:

- vastavust kõigile riiklikult kehtestatud IKT-suunistele (tehnoloogiline arhitektuur ja kõrgkäideldavus, edasiarenduste tagamine ja nende riskasutus jms);
- lahendusega seotud valdkondlikke standardeid (OVASP, WCAG);
- direktiividest tulenevaid nõudeid (GDPR).

Tehniliste eesmärkide saavutamisel on olnud tingimuseks teenuse kulutõhusus, läbipaistvus ja selle kättesaadavus kõikidele osalistele.

Teenusepakkuja valimisel kaalus Riigikantselei põhjalikult, kellel pakkujatest on võimekus uuenenud VP-l nõuetekohaselt haldus- ja majutusteenust osutada. Rahandusministeeriumi Infotehnoloogiakeskuse (RMIT) valimine teenuse partneriks on ennast senini õigustanud ning RMIT-i haldus- ja majutusteenuses on praeguseks üle 50 VP platvormil peetava veebilehe.

2022. aastal ilmnis Eesti Linnade ja Valdade Liidul (ELVL) vajadus uuendada kohalike omavalitsuste teenusportaali (KOVTP) ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium suunas nad uuendusvajadusega Riigikantseleisse. KOVTP uuendused realiseeriti täiendusena VP-le ja tulem nimetati omavalitsuste portaaliks (OVP)

OVP näol on tegemist kohalikele omavalitsustele mõeldud veebilehe pidamise platvormiga, mis toimib tehniliselt RMIT-i teenuses koos VP-ga terviklikuna. Praeguseks on OVP platvormil edukalt katsetamas kuus veebilehte ([Elva](#), [Kose](#), [Saaremaa](#) ja [Saue](#) vald), [ELVL](#) ja üle 30-ne kohaliku omavalitsuse on avaldanud valmisolekut teenusega liituda.

Võttes arvesse muutunud geopoliitilist olukorda, on VP-l ja OVP-l lisandunud oluline roll **riigi kriiside lahendamise võimekuse seisukohast**, mille eelduseks on platvormide ühene toimimine keskses haldus- ja majutusteenuses.

- Ühtne veebiplatvorm suurendab riigi valmisolekut kriisideks, aidates tagada elanikkonna kiire, ühtse ja asjakohase teavitamise erinevates kriisiolukordades. Muu hulgas saab kriisiolukorras avaldada KOV-ide veebilehtedel operatiivselt sama kriisiinfot, käitumisjuhiseid, olukorraülevaateid, mida avaldatakse kriis.ee või mõne teise kriisi lahendava ja valitsusveebi kasutava asutuse veebilehel. Nii õpivad ja harjuvad kriisi lahendajad nii riigi kui ka kohaliku omavalitsuse tasandil kasutama samu IT-lahendusi. Elanikkonna teavitamiseks kasutatavad sarnase ülesehitusega veebilehed suurendavad usaldust riigi vastu ning suurendavad üldist psühholoogilist kaitset ühiskonnas.
- Ühtse veebiplatvormi juurutusega laieneb inimeste ring, kes saavad osaleda valitsuse kommunikatsioonikeskuse tegevuses, mille eesmärk on tagada kriisi ajal ühiskonna toetus meie põhiseaduslikule korrale, ning kel on vajalikud oskused ja teadmised, panustamaks pikaajalises kriisis valitsuse kommunikatsioonikeskuse töösse veebiadministraatoritena. Samuti on ühtse veebiplatvormi puhul võimalik keskselt korraldada koolitusi, vähendades nii veelgi halduskulusid, samas tagades, et inimeste teadmised ja oskused on püsivalt ajakohased.
- Muutub tõhusamaks kriisikommunikatsiooni korraldamine nii lokaalsete kui ka üleriigiliste kriiside korral, kuna vajalike kogemuste ja oskuste ning ajakohaste teadmistega inimesi on rohkem. Kui nii riigi kui ka kohalike omavalitsuste veebide haldusloogika on ühtne, aitab see kriisiolukorras elanikkonna teavitamist operatiivselt korraldada, suunates veebihaldamise ressursse sinna, kus seda kõige enam vaja. Nii on võimalik saata valitsuse kommunikatsioonikeskuse reservliikmeid palju kiiremini appi erinevatele riigiasutustele kui ka kohalikele omavalitsustele kommunikatsioonitegevuste toimepidevuse tagamiseks, sest platvorm, mida sisustada kriisiinfoga, on kõigil sama.
- Ühtsed veebistandardid ja -nõuded suurendavad ka veebide ligipääsetavust, võimaldades seeläbi nii kriisides kui ka kriisidevahelisel ajal jõuda olulise infoga kõikide sihtrühmadeni.
- Riigikantselei ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi koostööprojekt riigiasutuste veebide täiendamaks kolimiseks andmesaatkonda tagab, et Eesti riiklikud veebid on välismaailmas ligipääsetavad ka juhul, kui Eesti on muust maailmast näiteks täieliku sidekatkestuse tõttu ära lõigatud.
- Riiklik veebileht on oluline infokanal, mis peab olema usaldusväärne ja kasutajamugav ning kus saab avaldada kontrollitud ametlikku infot, mis on eriti oluline just kriisiolukordades. Mida enam on riiklikke, ülesehituse loogikalt ja visuaalselt sarnaseid veebilehti, seda suurem on ühiskonna usaldus nende vastu ning hõlpsam info jagamine ja leidmine kriisiolukordades.

Kõike eeltoodut arvesse võttes on praeguseks tekkinud kahetsusväärne olukord, kus VP ja OVP platvormidele loodud veebilehti (ning OVP platvormiga lähitulevikus liituda soovivate kohalike omavalitsuste veebilehti) tuleb käsitleda küll avaliku huviga seonduva ühise ülesande täitmise ja eesmärkide saavutamisenä, kuid selle eelduseks olev kesksele teenusele üleminek ei ole kohalike omavalitsuste seisukohast justkui võimalik.

Seetõttu palume arvesse võtta Riigikantselei toetust kohalike omavalitsuste veebide üleminekule RMIT-i pakutavale kesksele teenusele. Meie hinnangul on ainult keskses teenuses võimalik realselt tagada eespool kirjeldatud tingimuste täitmine.

Loodame omalt poolt, et kõik seotud osalised pingutavad lahenduse leidmise nimel. Riigikantselei on valmis lahenduse nimel täiendama olemasolevaid või sõlmima uusi koostöökokkuleppeid, et kohalikud omavalitsused saaksid kaasatud kesksele teenusele.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Rasmus Ruuda

Valitsuskommunikatsiooni direktori asetäitja

Teadmiseks:

Rait Pihelgas, Eesti Linnade ja Valdade Liit

Kübe Rahkema 693 5710

Kybe.Rahkema@riigikantselei.ee

Küllike Heide 693 5795

Kyllike.Heide@riigikantselei.ee